

Årsplan

Dombås barnehage

GENERELL INFORMASJON

- **Dombås barnehage**

Dombås barnehage har fem avdelinger med inntil 22 plasser for barn under tre år og inntil 60 plasser for barn over tre år. Barnehagen tilbyr heldagstilbud 3-4-5 dager i uka for barn i alderen 1-6 år. Barnehagen er åpen **fra kl.07.15 til kl.16.30**

- **Dagsrytme**

Alle avdelingene samarbeider først og sist på dagen. Ellers kan dagsrytmen variere litt fra avdeling til avdeling. Se egne oppslag.

07.15-07.45

God morgen! Morgenstund på kjøkkenet

07.45-08.30

Frokost på avdelingene

08.30-11.00

kjernetid, Kl. 09.30-14.00

Inne/uteleik - Planlagte aktiviteter

Ca.11.00

Mat

Hvile/soving for de som trenger det - Leik / ulike aktiviteter

14.30-16.30

Fruktmåltid / mat etter behov - Ute- eller inneleik resten av dagen - Avdelingene samarbeider

Takk for i dag!

- **Personalet**

Fagarbeidere/assistenter:

Elin Ulen - Marita Nyhagen - Linda Sillibakken - Eva Sætrom

Laila Haugen - Ann Helen Holum - Solveig Hage - Hilde Fasteraune

Barnehagelærere:

Lisbeth Storhaug - Anniken Sørum Nylèn -

Laila Svendsgard - Mette Eikeland

Pedagogiske ledere :

Anita Rødal - Eli Kullungstad - Heidi Dalum - Ellen Anita Kristiansen - Tone Stokke

Støttepedagog:

Anne Hestdal

Styrer:

Ole Kristian Rise

Anita Rødal er assisterende styrer.

Renholder og vaktmester:

Nataliia M. Nyløkken

Jon Linderud

- **Styrende organ**

OKO-styret (oppvekst-kultur-omsorgsstyret) har ansvaret for forvaltninga og tilsynet av barnehagen.

Samarbeidsutvalg - lov om barnehager § 4 pålegger alle barnehager å ha et samarbeidsutvalg. I samarbeidsutvalget har eier (Dovre kommune) en politisk oppnevnt representant. Foreldrene og personalet har to representanter hver. Styrer er saksbehandler og sekretær for samarbeidsutvalget.

Foreldrerådet er alle foreldre i barnehagen. Det skal velges kontaktforeldre fra hver avdeling, og en av disse blir valgt til leder av foreldrerådet.

- **Ferier**

Barnehageåret blir regna fra 16.august til 15.juli året etter. Alle barn skal ha fri minst 4 uker i løpet av et barnehageår. Barnehagen er åpen heile sommeren, og alle barn skal ha minst tre uker sammenhengende ferie om sommeren. Barnehagen er åpen ved behov i romjula og i påskeuka.

- **Planleggingsdager**

I løpet av et barnehageår har barnehagen fire felles planleggingsdager, en individuell planleggingsdag og to felles kursdager. Barnehagen er stengt seks dager i løpet av et barnehageår på grunn av planleggings- og kursdager.

Planleggingsdager i vår: 02.01.20, 03.01.20

- **Rammeplan**

Rammeplanen er vårt styringsdokument, og er det alle barnehager i Norge skal jobbe etter.

VISJON OG MÅLSETTINGER

- **Visjon**

BARNET ALLTID I SENTRUM

Det innebærer for oss at:

- hver dag i barnehagen er en viktig dag i barnets liv!
- hver dag skal barnet få oppleve at det strekker til, at det mestrer noe!
- hver dag skal barnet få bekreftelse på at det er bra nok fordi det er den det er!
- hver dag skal barnet få kjenne at det er glad i og liker seg sjøll!
- hver dag skal barnet få mulighet til å føle glede!

- **Målsettinger**

De viktigste målsettingene vi har for arbeidet med ungene finn vi i

Lov om barnehager § 1.

I Dombås barnehage vil vi:

- gi barnet et godt miljø med vekt på leik og samvær med andre barn og voksne
- utvikle det enkelte barn sin personlighet
- utvikle toleranse og omsorg for andre
- gi allsidig mulighet til leik og aktiviteter
- samarbeide med heimen, slik at vi kan medvirke til å følge opp barnet mest mulig

INNHOOLD OG ARBEIDSMÅTER

Hovedsatsningsområdet i barnehagene i Dovre er:

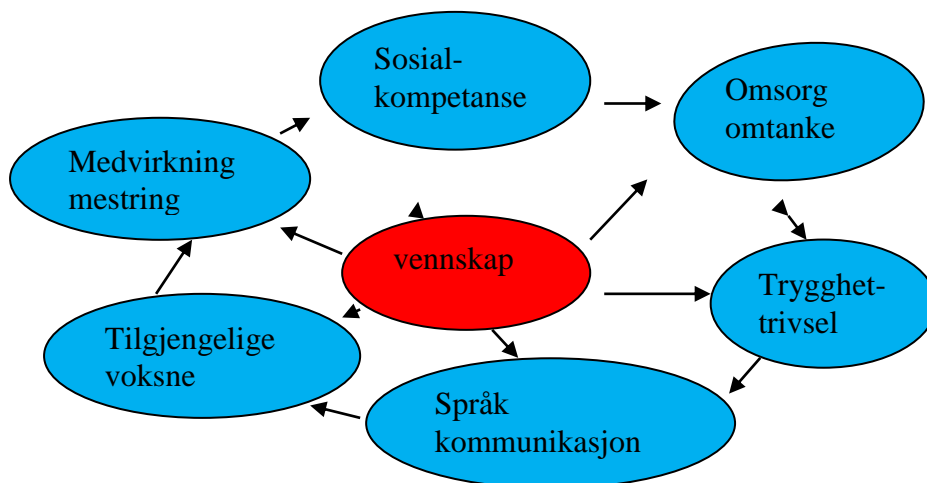
Barns trivsel

Vennskap

To viktige forhold for at barn skal trives i barnehagen er barns medvirkning og de voksnes relasjonskompetanse, dvs å forstå møte mellom barn-barn og barn-voksne. Barns stemme skal bli hørt- vennskap, relasjoner mellom barn i lek og andre aktiviteter.

Bevisstgjøring av de voksnes væremåte i forhold til barn, være tilgjengelige, lydhøre og spennende voksne.

Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne. Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov. Vi jobber også med vanlig "folkeskikk" sammen med barna. Der det er fokus på de små tingene i hverdagen som å si takk for maten, hei og ta hensyn til andre. Det med å lære folkeskikk og være en god venn er viktig, og dere som foreldre har et stort ansvar her sammen med barnehagen. Uten god innsats fra foreldre på "hjemmebane" kommer vi ikke i mål.

Vennskap- Noen som bryr seg- som lytter
Noen blir glad når du kommer
Noen å ha det moro sammen med-leke med
Dele med hverandre- sorger og gleder

Det er viktig med gode relasjoner og gode opplevelser i barnehagen. Det er utarbeidet en handlingsplan mot mobbing i barnehagene i Dovre kommune som er retningslinjer barnehagen skal jobbe etter visst vi oppdager mobbing.

Dovre kommune er her inne i en satsning som kommer fra UDIR og fylkesmannen. Dette heter Inkluderende barnehage og skolemiljø. Her er Anniken Nylèn ansatt i 10 % stilling. Hun vil være en ressursperson innenfor denne satsingen i to år. Barnehagene sine visjoner rundt dette er at hun vil etter hvert som prosjektet er godt i gang kunne være en ressursperson for ungene i barnehagen, og styrke de barna eller gruppene som trenger det.

Innenfor dette området vil fokus være at vi skal ha et godt miljø, og unngå at barn eller voksne krenker hverandre.

Barnehagene i Dovre vil ha sitt fokus rettet mot Lekemiljø og vennskap. Vi vil fokusere på det positive og la ungene få positive opplevelser og erfaringer i barnehagehverdagen. Det står også i rammeplanen at personalet skal:

- støtte barnas initiativ til samspill og bidra til at alle kan få leke med andre, oppleve vennskap og lære å beholde venner
- samtale om normer for samhandling og invitere barna til å utforme normer for samhandling i fellesskap
- støtte barna i å ta andres perspektiv, se en sak fra flere synsvinkler og reflektere over egne og andres følelser, opplevelser og meninger
- støtte barna i å sette egne grenser, respektere andres grenser og finne løsninger i konfliktsituasjoner
- forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillsmønstre.

Innenfor trivsel er psykisk helse blant barnehagebarna et viktig tema for oss i barnehagen. Her er Dovre kommune inne i en satsing som heter «Sei det.» Dette er et felles satsningsområde innenfor helse og oppvekstsektoren i Dovre kommune, og her er det ansatt en styrkningsperson i 30 % stilling. Denne stillingen er besatt av Bente Sæter som til daglig jobber på DUS. Dette er et prosjekt som er et samarbeid mellom Dovre, Lom og Skjåk kommune.

Målet her er at hele oppvekst og helsesektoren skal jobbe mot like mål for at den psykiske helse skal være så god som mulig. Dette prosjektet vil komme tyngere inn i jobben vår i 2020, samtidig er dette noe som henger sammen med vår IBS satsing. Vi i barnehagen vil forene dette sammen med IBS for å jobbe mest mulig med begge satsingene samtidig.

PPT - pilot

Vi vil over de neste 2,5 årene ha et tettere samarbeid med PPT. Dette vil foregå i et pilotprosjekt, der målet er at vi skal kunne redusere antall meldinger til PPT og tidsbruken til PPT vil i større grad være ute i barnehagene/skolene.

- Søkt om å være pilot for utprøving av inkluderende praksis i barnehage, skole og SFO
- Basis er kommende stortingsmelding om tidlig innsats (nov-19)
- Sel og Dovre er tildelt tilskudd for inkluderende praksis i barnehage, skole og SFO, fra nå og til våren 2022
- 5 av 36 kommuner ble valgt ut; Sel og Dovre, Lillehammer, Rælingen, Vanylven og Steinkjer
- Dep har innstilt på å bevilget 30 millioner på landsbasis for de kommende år, for å forske mer på hva som er best for barna.

Vi vil fortsette å jobbe som vi har gjort med å være sensitive voksne, der vi i fortsettelsen vil utvikle oss til å bli enda bedre voksne. Det er også her viktig at dere foreldre er gode og tydelige voksne ovenfor barna, det er da vi sammen får trygge barn. PPT vil i større grad være ute i barnehagen for å bistå barnehagen i sitt arbeid med barna, dette forebyggende for at

barna skal få en best mulig bagasje i løpet av "barnehagelivet" sitt. Vi som et trekløver, vil jobbe til det beste for barna "våre".

- **Planlegging, dokumentasjon, vurdering**

Styrer har et særlig ansvar for å sette i gang og lede barnehagen sitt arbeid med planlegging, dokumentasjon og vurdering. Pedagogisk leder har ansvar for dette arbeidet i avdelinga han/ho er leder for. Planlegging, dokumentasjon og vurdering er aktiviteter som henger sammen og som foregår kontinuerlig.

Planlegging

Det utarbeides årsplan for hele barnehagen hvert år.

Hver avdeling skriver månedsplaner el periodeplaner. Foreldrene får mulighet til å komme med forslag til aktiviteter/tema på foreldremøter og på foreldresamtaler i løpet av året - ellers tar vi i mot innspill hele året. Ut i fra alder og modenhet får barna være med å påvirke hver måned på si avdeling. På alle avdelinger vil det bli sendt ut månedsplaner skriftlig, +at de finnes på skjermene i garderoben / gangen. Her må foreldrene selv følge med da det kan komme ting på planen som ikke står i det de har fått med hjem!

Dokumentasjon

Dokumentasjon blir brukt for å vise at "slik er det her", men det er og et verktøy for å fange opp både prosesser og resultat. Dokumentasjon er derfor viktig i forhold til barnehagens endringsarbeid. Vi dokumenterer barns medvirkning, ulike tema vi arbeider med og fagområdene som vi skal gi grunnleggende kunnskap i. Vi dokumenterer det vi gjør for barna, foreldra og alle som arbeider i barnehagen. Vi vil fortsette med å oppsummere hver mnd. el periode- den vil da stå på baksida av neste månedsplan.

Vi bruker ulike metoder for å dokumentere det vi gjør. Vi bruker øyne og ører, penn og papir til å lage tekster, fortellinger og beskrivelser. Vi bruker fotoapparat der vi lager lysbildeshow på skjermene våre. Ungene lager ulike produkt som vi kan lage utstilling av og/eller sender med heim.

Vurdering

Dokumentasjonen vi lager vil også bli brukt som grunnlag i vurderingsarbeidet vi gjør hver måned. Barna sine synspunkter og erfaringer skal også inngå i vurderingsarbeidet. Foreldre får planer og evalueringer hver måned. På den måten kan foreldre gjøre si vurdering av det arbeidet som har vært gjort i barnehagen.

- **Pedagogisk virksomhet**

I Dombås barnehage vil vi legge vekt på å dekke det enkelte barnet sine behov, ønsker og interesser. Gjennom dette mener vi at barnet får styrka sitt eget selvbilde. Barna vil bli trygge på seg selv, de vil kjenne kroppen sin og følelselivet sitt: vite "hvem jeg er."

Vi mener at barnet sin personlighet og identitet blir best utviklet gjennom et aktivt og nært forhold til naturen, lokalsamfunnet og nærmiljøet. Dette er noen av de viktigste hjelpemidlene våre for å skape et godt oppvekstmiljø i barnehagen.

Omsorg og trygghet i barnehagen vil være sterkt vektlagt. Omsorg er både et mål i seg sjøl, en del av innholdet og en side ved arbeidsmåten. Omsorgen skal kjennetegnes av *nærhet, varme og innlevelse. Glæde, humor og tillit* er og svært viktige begrep i omsorgsarbeidet i barnehagen.

Personalet har ansvar for at alle barn uansett funksjonsnivå, alder, kjønn og familiebakgrunn får oppleve at de selv og alle i gruppen er betydningsfulle personer for fellesskapet.

Vennskap er en viktig del av omsorgen. Gjennom vennskap blir en del av grunnlaget for et godt selvbilde lagt. Evne til å få venner og holde på vennskap er utgangspunktet for å lære samarbeid og konfliktløsning. Vi vil arbeide for å bevare vennskap som oppstår mellom barna. Dette gjelder også vennskap som oppstår på tvers av alder, kjønn og avdeling.

Det å ha venner og få delta i lek er grunnlaget for barns trivsel og meningsskaping i barnehagen. Tidlig erfaring med jevnaldrende har stor betydning for barns samspillferdigheter og gjør barnehagen til en viktig arena for sosial utvikling, læring og etablering av vennskap.

Lekemiljø er viktig for barnet i barnehagen. Vi i barnehagen har gjort mye med lekemiljøet det siste året, dette for å stimulere til god og kreativ lek. Vi kan si at leken er barnet sitt viktigste arbeid. Den gir uvurderlig trening og erfaring som er helt nødvendig for barnets utvikling. I leiken får barna blant annet kunnskap om ulike roller, funksjoner og medmenneskelige forhold. Barnet oppøver fantasi og kreativitet ved å leike. De får trening i å samarbeide. De må ta andre sitt perspektiv, øve seg i å forstå andre og finne løsninger sammen med andre. Leiken gir selvinnsikt og selvkontroll, i og med at en kan leike en annen enn det en selv er. En kan gjøre nederlag til mestring, og en kan få kontroll over nederlagssituasjoner i fantasiverdenen. Leiken gir og mulighet til å bearbeide konflikter. Gjennom leiken får ungene naturlig og uvurderlig språklig og fin- og grovmotorisk stimulering / trening.

Leiken er en svært viktig skoleforberedende aktivitet, fordi den gir trening i abstrakt tenking. Det er gjennom å leke at barn først og fremst får den sansemotoriske stimuleringa som er nødvendig for at hjernen skal utvikle seg. Fordi leiken er så viktig og sentral i førskolealderen, blir det for alle gruppene sett av mye tid til lek ute og inne.

Leiken har en egenverdi og er en viktig side ved barnekulturen. Den har mange uttrykksformer og kan føre til forståelse og vennskap på tvers av alder og språklig og kulturell ulikhet.

I leikefellesskapet legges grunnlaget for barns vennskap med hverandre.

Sosial kompetanse

Ungene i Dombås barnehage skal ha mulighet til utvikle bevissthet og innsikt om seg sjøl og andre - individuelt og sosialt. Litt forenklet vil sosial kompetanse hos barn handle om hvordan en mestrer samspill med andre (danning).

Barnehagens hverdag bør være preget av gode/fine følelsesmessige opplevelser. Glæde humor og estetiske opplevelser må være kjennetegn ved barns tilværelse i barnehagen.

Barns sosiale kompetanse blir uttrykt ved at de viser evne til å leve seg inn i andres situasjoner og viser medfølelse. De viser at de bryr seg om hverandre, løser konflikter og tar andres perspektiv, tar hensyn og viser omsorg.

Barnehagen skal arbeide med å støtte og fremme enkeltbarnets og barnegruppas sosiale ferdigheter.

Språkstimulering

Å lære språk er noe av det viktigste som skjer i livet til et barn. Gjennom språket lærer vi oss å forstå verden, vi får ta del i fellesskapet med andre mennesker og vi får ta del i samfunnet sin kultur. Språket er med på å gi oss innsikt i oss sjøl, det gir oss identitet og følelse av å høre til.

Språket er avgjørende for den intellektuelle, følelsesmessige og sosiale utviklinga. Å ha et godt språk er et gode for alle mennesker.

Barn tilegner seg språket når de er sammen med andre. Barn er innstilt på kommunikasjon og kontakt fra de er født. Grunnlaget for språkutviklingen blir lagt i det tidlige samspillet mellom spedbarnet og foreldre.

Førskolegruppa arbeider med et språkstimuleringsprogram som heter "Språksprell".

"Språksprell" kommer inn på fire språklige områder: lytting/oppfattelse av lyd, rim og regler, stavelsesdeling og forlydsanalyse.

Førskolegruppa jobber også med å utvikle gode matematiske begrep

Alle avdelinger vil bruke ulike språkstimuleringsmetoder for alle barna. Eksempel på disse metodene er: leik, samtale, høytlesing, sanger, rim og regler, dramatisering...

Barns medvirkning

Barns medvirkning i barnehagen betyr at barna skal få være delaktige i barnehagens hverdag, at de skal få være delaktige i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Alle barn skal bli sett, hørt og tatt på alvor - hvert barn er betydningsfullt. Alle barn skal få uttrykke egne følelser og meninger. Danning og medvirkning er gjensidige prosesser, barna kan utvikle respekt og forståelse for det som er annerledes. Alle barn har krav på å bli møtt som den de er.

Kartlegging

Barnehagene i Dovre bruker kartleggings skjemaet "Alle med" for alle barn i barnehagene. Skjemaet blir brukt som utgangspunkt for foreldresamtalene - og som dokumentasjon av barnehagens arbeid med det enkelte barns utvikling.

Vi bruker også andre tester/skjema ved behov, som Tras, Reynell og Askeladden.

Trafikksikkerhet

- Barna lærer enkle trafikkregler for fotgjengere.
- Barna lærer om sikring i bil, sykkelhjelm og refleks.
- Trygg trafikk har også et pedagogisk materiell som vi har i barnehagen, dette vil bli brukt forskjellig på avdelingene ut fra barnas alder og modenhet.
- Foreldre får informasjon om barnas sikkerhet på parkeringsplass og lukking av grinda på foreldremøte.
- Det stilles krav til at foreldre sikrer barna i bilen til og fra barnehagen.

Fagområdene i rammeplanen

Hvert fagområde dekker et vidt læringsfelt og de vil ikke opptre isolert. Flere fagområder vil være representert samtidig i ulike temaopplegg, i forbindelse med hverdagsaktiviteter og turer i nærmiljøet. Lærestoff, arbeidsmåter, utstyr og organisering legges til rette med tanke på barns ulike behov og utvikling, og derfor vil dette variere fra avdeling til avdeling. Vi presenterer en tabell hvor vi har satt opp mål for hvert fagområde fra rammeplanen og tilpasset dem til hvert alderstrinn. Dette for å sikre progresjon.

Målene vil dere finne igjen i halvårsplanene sammen med arbeidsmåter.

Kommunikasjon, språk og tekst

0-3 år: Nordigard og Uppigard	Mål: Barna skal få oppleve et rikt språkmiljø, både verbalt og kroppslig. Lytte, observere og gi respons i gjensidig samhandling med barn og voksne. Bli kjent med bøker, sanger, bilder, media m.m.
3-4 år: Sygard og Megard	Mål: Videreutvikle begrepsforståelse og bruke et variert ordforråd. Bruke språket til å uttrykke følelser, ønsker og erfaringer, til å løse konflikter og å skape positive relasjoner i lek og anna samvær.
5-år: Nigard	Mål: Få et positivt forhold til tekst og bilde som kilde til estetiske opplevelser og kunnskaper. Bruke samtale som inspirasjon til fabulering og nyskaping. Lytte til lyder og rytme i språket og bli fortrolig med symboler som tallsiffer og bokstaver.

Kropp, bevegelse, mat og helse

0-3 år: Nordigard og Uppigard	Mål: Barna skal få en positiv sjøloppfatning gjennom kroppslig mestring og skaffe seg gode erfaringer og allsidig bevegelser og utfordringer. Få gode erfaringer med friluftsliv og uteliv til ulike årstider.
3-4 år: Sygard og Megard	Mål: Videreutvikle sin kroppsbeherskelse, grovmotorikk og finmotorikk, rytme og motorisk følsomhet. Utvikle glede ved å bruke naturen til utforskning og kroppslige utfordringer, og få en forståelse av hvordan en bruker og tar vare på miljøet.
5-år: Nigard	Mål: Utvikle forståelse og respekt for egen og andres kropp og for at alle er forskjellige. Få kunnskap om menneskekroppen og forståelse for betydningen av gode vaner og sunt kosthold.

Kunst, kultur og kreativitet

0-3 år: Nordigard og Uppigard	Mål: Erfare gjennom alle sanser og ta i bruk fantasi, kreativ tenkning og skaperglede.
3-4 år: Sygard og Megard	Mål: Styrke sin kulturelle identitet og sine personlige uttrykk. Utvikle sin evne til å bearbeide og kommunisere inntrykk og gi et variert uttrykk gjennom skapende virksomhet.
5-år: Nigard	Mål: Utvikle elementær kunnskap om virkemidler, teknikk og form for å uttrykke seg estetisk i visuelt språk, musikk, dans og drama. Oppleve at kunst, kultur og estetikk bidrar til nærhet og forståelse.

Natur, miljø og teknologi

0-3 år: Nordigard og Uppigard	Mål: Barna skal få gjøre erfaringer via alle sine sanser og oppleve naturen og undre seg over naturens mangfold.
3-4 år: Sygard og Megard	Mål: Oppleve glede over å ferdes i naturen og få grunnleggende innsikt i natur, miljøvern og samspillet i naturen. Få erfaringer med og kunnskap om dyr og vekster og deres gjensidige avhengighet og betydning for matproduksjonen.
5-år: Nigard	Mål: Få erfare hvordan teknologi kan brukes i leiken og i hverdagslivet.

Etikk, religion og filosofi

0-3 år: Nordigard og Uppigard	Mål: Barna skal få tid og rom for undring. Tilegne seg samfunnets grunnleggende holdninger og verdier.
3-4 år: Sygard og Megard	Mål: Barna skal få erfare at grunnleggende spørsmål er vesentlige ved at det gis anledning og ro for undring, tenkning, samtaler og fortellinger. Få innsikt i kristne grunnverdier og deres plass i kulturen. Få kjennskap til kristne høytider og tradisjoner. Få kjennskap til tradisjoner knyttet til høytider i religioner og livssyn som er representert i barnegruppa.
5-år: Nigard	Mål: Utvikle toleranse og interesse for hverandre og respekt for hverandres bakgrunn. Bli kjent med religion, etikk og filosofi som en del av kultur og samfunn.

Nærmiljø og samfunn

0-3 år: Nordigard og Uppigard	Mål: Barna skal bli kjent med og delta i samfunnet gjennom opplevelser og erfaringer i nærmiljøet.
3-4 år: Sygard og Megard	Mål: Utvikle tillit til egen deltakelse i og påvirkning av fellesskapet. Utvikle forståelse for ulike tradisjoner og levesett tradisjoner
5-år: Nigard	Mål: Bli kjent med og delta i samfunnet gjennom opplevelser og erfaringer i nærmiljøet. Bli kjent med at samene er Norges urbefolkning og få kjennskap til samiske fortellinger og sagn, og andre deler av samisk kultur og hverdagsliv.

Antall, rom og form

0-3 år: Nordigard og Uppigard	Mål: Barna skal få erfare tall, rom og form gjennom alle sine sanser. Skape nysgjerrighet og glede...
3-4 år: Sygard og Megard	Mål: Bygge videre på erfaring gjennom alle sansene. Barna skal få erfare ulike størrelser, former og mål gjennom å sortere og sammenligne. 1 til 1 korrespondanse. Lære tallrekka
5-år: Nigard	Mål: Bygge videre på barnas nysgjerrighet. Gi barna opplevelser/erfaringer som bygger opp under matematikk-forståelsen. Barna skal få erfare plassering og orientering og på den måten utvikle sine evner til lokalisering. Barna skal tilegne seg gode og anvendbare matematiske begreper.

• **Overgang barnehage-skole**

Barnehagene og skolene i Dovre har en felles plan for overgangen fra barnehage til skole.

• **Foreldresamarbeid**

En viktig del av foreldresamarbeidet skjer i den daglige kontakten mellom foreldrene og personalet. I hente-/bringesituasjonen kan en utveksle opplevelser barnet har hatt både hjemme og i barnehagen. Vi har to foreldremøter og to foreldresamtaler i løpet av barnehageåret.

Et nært samarbeid mellom foreldre og personalet forutsetter **gjensidig tillit og respekt.**

Personalet sin holdning til foreldresamarbeid er:

- det er foreldra som har ansvaret for barnet
- foreldra har rett til å bli respektert for det de meiner er best for barnet

For foreldra er det viktig at barnehagen er fleksibel i forhold til enkelt barnet sitt behov, ut ifra barnehagens rammer. Foreldre har mulighet til å be barnehagen om hjelp og støtte.

• **Barnehagen som arbeidsplass**

I Dombås barnehage er alle like viktige! På vår arbeidsplass legger vi vekt på å få til et positivt arbeidsmiljø. Vi prøver å få til en arbeidsplass der vi kan trives og utvikle oss. Vi må alle være med på å skape en åpen og aksepterende holdning oss i mellom. For å nå de mål vi har satt oss, må vi alle følge opp planer og ta sin del av ansvaret. I Dombås barnehage har alle, som har ansvar for planlegging og gjennomføring av opplegg, ubunden arbeidstid. Det vil si arbeidstid utenfor avdelingen.

I barnehagen har vi møter både på dagtid og kveldstid for personalet: avdelingsmøter, avdelingsledermøter, medbestemmelsesmøter og personalmøter.

- **Samarbeid med andre**

- Støttepedagog - har arbeidssted i begge barnehagene
- Barne- og ungdomsavdelingen (BUA) - helsestasjon og barnevern
- Helse- og rehabiliteringsavdelingen - lege, fysioterapeut, ergoterapeut, psykisk helse
- PPT- barnehagen har jevnlig samarbeid med pp-tjenesten, der vil de observere grupper av barn eller hele barnegruppa. Dersom det gjeld enkeltunger skal foreldre informeres på forhånd. BUP, Habiliteringstjenesten
- Nav
- Diverse skoler - barnehagen er en læringsarena for studenter fra ungdomstrinn til høyskoler.

Aktivitetsplan**Faste tradisjoner i barnehagen**

Måned	Aktivitet
Januar	Planleggingsdag
Februar	Karneval Samefolkets dag Matteaktiviteter
Mars	Foreldresamtaler Skitur Skirenn Akedag Foreldremøte
April	Brannøvelse Påskeforberedelse
Mai	Øve til 17.mai Foreldrekafe Overnatting i bhg og Sykkeltur for de eldste.
Juni	Besteforeldredag Togtur- for de eldste Sommeravslutning
Juli	Egen plan for juli - ferieavvikling
August	Bli kjent-tilvenning Foreldremøte
September	Fotografering Felles høsttur Brannøvelse Intervju av de eldste
Oktober	Foreldresamtaler FN-dag - internasjonal-uke
November	Forut aksjon
Desember	Nissebesøk og nissegrøt Felles samling Julegudstjeneste Julefrokost